

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL NACIONALINIO VANDENŲ
SRITIES 2022–2027 METŲ PLANO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO
(TOLIAU – NUTARIMO PROJEKTAS)
(TAP NR. 22-2051(2); (TAIS NR. 22-11702(4))**

2022-12-14 Nr. NV-3618

Vilnius

1. Projekto rengėja – Aplinkos ministerija.

2. Projekto tikslas – patvirtinti Nacionalinį vandenų srities 2022–2027 metų planą (toliau – Planas).

3. Dabartinė situacija:

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. vasario 1 d. nutarimu Nr. 88 patvirtinta Vandenų srities plėtros 2017–2023 metų programa (toliau – Programa). Programos paskirtis – nustatyti Lietuvos vandenų srities tikslus, uždavinius ir siekiamus rezultatus iki 2023 metų, kurie derėtų su kitų susijusių sričių politika, grįsta šalies tradicijomis, Europos Sąjungos (toliau – ES) teisės normų, tarptautinių konvencijų, rezoliucijų, susitarimų ir programų reikalavimais;
- Programa parengta įgyvendinant Europos Sąjungos Vandens pagrindų direktyvos, Jūrų strategijos pagrindų direktyvos, Potvynių direktyvos, Nitrato direktyvos nuostatas;
- Siekiant sisteminio požiūrio į vandens saugos problemas ir turimų išteklių efektyvesnio naudojimo, Programoje nustatyti Nemuno, Ventos, Lielupės ir Dauguvos upių baseinų rajonų (toliau – UBR) valdymo, Baltijos jūros aplinkos apsaugos, potvynių rizikos valdymo Nemuno, Lielupės, Ventos ir Dauguvos UBR, vandenų taršos dėl žemės ūkio veiklos poveikio mažinimo, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo plėtros sričių tikslai, uždaviniai ir siejami rezultatai. Siekiant palengvinti vandens telkinių valdymą, Lietuvos upių baseinai sujungti į keturis UBR: Nemuno, Ventos, Lielupės ir Dauguvos.
- Aplinkos ministerija kuruoja Vandenų srities plėtros 2017–2023 metų programą bei jos įgyvendinimo veiksmų planą (toliau – Planas), patvirtintą 2017 m. gegužės 5 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu Nr. D1-375/3D-312 „Dėl Vandenų srities plėtros 2017–2023 metų programos įgyvendinimo veiksmų plano patvirtinimo“. Plano tikslai – gerinti paviršinių ir požeminių vandens telkinių būklę; pasiekti ir (ar) išlaikyti gerą Baltijos jūros aplinkos būklę; mažinti potvynių riziką ir jų padarinius visoje šalies teritorijoje; aprūpinti šalies gyventojus kokybiškomis viešosiomis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugomis ir mažinti aplinkos taršą nuotekomis; efektyviau įgyvendinti apsaugos ir naudojimo reikalavimus. Prie plano įgyvendinimo prisideda valstybinės institucijos, paviršinių nuotekų tvarkytojai, geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai.

4. Projekto esmė:

- Nutarimo projektu siekiama patvirtinti Nacionalinį vandenų srities 2022–2027 metų planą, kuriuo siekiama užtikrinti tvarų ir integruotą paviršinių ir požeminių vandens telkinių, jūros aplinkos, potvynių rizikos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo valdymą, suderintą su kitų sričių politika ir Europos Sąjungos (toliau – ES) teise;
- Nutarimo projektu įgyvendinamos direktyvos 2000/60/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus, direktyvos 2008/56/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus, direktyvos 2007/60/EB dėl potvynių rizikos įvertinimo ir valdymo ir direktyvos 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių, nuostatos bei šių direktyvų nuostatas, įpareigojančias šalis nares pasirengti ir patvirtinti strateginius dokumentus efektyviai paviršinių vandens telkinių apsaugai ir valdymui;
- Plane pateikiama Aplinkos apsaugos agentūros, mokslininkų ir ekspertų upių baseinų rajonų būklės, jūros aplinkos būklės, potvynių būklės ir geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo

būklės analizė, numatyti būklės gerinimo tikslai ir uždaviniai, siūlomos priemonės situacijai gerinti;

- Plane pateikiama esamos situacijos (upių baseinų rajonų, jūros aplinkos būklės, potvynių būklės, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo būklės analizė) analizė;
- Siekiant užtikrinti požeminių ir paviršinių vandens telkinių ir Baltijos jūros gerą būklę, mažinti potvynių keliamą grėsmę ir sudaryti sąlygas visiems šalies gyventojams gauti saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas, Plane nustatyti 5 vandenų srities plėtros tikslai, uždaviniai ir planuojami veiksmai (Plano 1 priedas). Numatomus veiksmus šiems tikslams pasiekti planuojama patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymą „Dėl Nacionalinio vandenų srities 2022–2027 metų plano įgyvendinimo veiksmų plano patvirtinimo“, kuriame bus nurodyti konkretūs planuojami veiksmai, jų įgyvendinimo terminai ir finansavimo šaltiniai;
- Atsižvelgiant į Nacionalinėje aplinkos apsaugos strategijoje nurodytas esmines politikos įgyvendinimo kryptis, Plane pirmenybė teikiama pasklidusios ir sutelktosios taršos prevencijai ir mažinimui, neigiamų hidromorfologinių pokyčių poveikio mažinimui, paviršinių ir požeminių vandens telkinių ir Baltijos jūros būklės gerinimui, potvynių rizikos mažinimui, efektyvesniam vandenų srities valdymui ir kontrolei.

5. Derinimas:

- Nutarimo projektas svarstytas 2022 m. gruodžio 13 d. tarpinstituciniame pasitarime;
- Nutarimo projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2022 m. gruodžio 5 d. išvadoje Nr. NV-3491 pateiktas pastabas, darbo tvarka suderintas atsižvelgiant į Ministrės Pirmininkės patarėjo Daliaus Krinicko, Ekonomikos politikos grupės ir Strateginio valdymo grupės pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatoms – Nutarimo projektas susijęs su Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimu: „162.4. Iki 90 proc. padidinsime švarių vandens telkinių skaičių. <...>“. Nutarimo projektas įgyvendina Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 6.4.16 veiksmą „Siekiant gerinti Baltijos jūros ir kitų vandens telkinių būklę, geriau valdyti potvynių keliamą riziką ir užtikrinti kokybiškas bei prieinamas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas, parengti ir patvirtinti strateginio valdymo dokumentą, nustatantį vandenų srities valdymo tikslus ir priemones iki 2027 m“.

7. Dalykinio vertinimo išvada – siūlytina Nutarimo projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje (A dalyje).

Ekonomikos politikos grupės vyresnioji patarėja

Jurgita Gaižiūnienė

Jurgita Gaižiūnienė, tel. +37052098780; +37066842074, el. p.
jurgita.gaiziuniene@lr.lt